

Aan de gemeenteraad van Groningen,

Geachte raad,

De Stichting Landelijk Gebied Haren voelt zich overvallen door de behandeling van de nota zandwegen door de gemeenteraad op 7 februari. De gemeente heeft drie jaar aan deze nota gewerkt en de raad geeft de betrokken inwoners 10 dagen om een reactie voor te bereiden en met de gemeenteraad in gesprek te gaan. De zeer beperkte inspraak doet geen recht aan het belang van het onderwerp. Met de inspraakreacties op het concept van de nota is vrijwel niets gedaan.

De Stichting Landelijk Gebied Haren is blij met deel I van de Nota: het beleidskader en de beschrijving van waarden en functies. Wij kunnen ons grotendeels vinden in de uitgangspunten en beschreven waarden. Echter, deel II 'Maatregelen' voor beheer en onderhoud schiet op cruciale punten tekort.

Wij noemen (niet uitputtend):

1. Beheer van zandwegen en bermen moet goed op elkaar afgestemd worden. Dit is niet geborgd in de nota.

- “De wijze van uitvoering van het beheer valt onder de interne bedrijfsvoering” lezen we op blz. 9. De afgelopen drie jaar hebben aangetoond dat die interne bedrijfsvoering niet goed verloopt. De SLGH en de Werkgroep Biodiversiteit hebben op meerdere niveaus binnen Stadsbeheer en het gebiedsteam de problemen met het beheer van bermen en zandwegen aan de orde gesteld. Dat heeft geleid tot meerdere schouwen en evaluaties in het veld met bewoners en uitvoerders (juli 2022 schouw, april 2023 en juni 2023 evaluatie). Een evaluatie van wat de afgelopen jaren mis is gegaan bij het onderhoud van zandwegen wordt gemist.
- Stadsbeheer is top-down georganiseerd. De afdelingen lager in de kolom zijn onvoldoende van elkaars werk op de hoogte. Van geïntegreerd beheer van bermen en zandwegen is geen sprake.
- De fouten die gemaakt zijn (zoals het storten van te grote hoeveelheden stuifzand) worden door de ene ambtenaar wel, maar door de ander niet toegegeven. In de [antwoorden op raadsvragen 23 juni 2021](#) is beloofd dat de schade zal worden hersteld. Dat is slechts ten dele gebeurd. Enkele zandwegen zijn door de overvloedige hoeveelheden stuifzand al jaren zeer slecht begaanbaar.
- Het gebrek aan kennis binnen de gemeente over zandwegbeheer blijkt ook uit de inhuur van een adviesbureau uit Brabant 2x per jaar. Er is voldoende lokale kennis bij de inwoners, maar die wordt niet benut.

2. Inspraak en bewonersparticipatie

- Het Gronings model voor wijk- en dorpsdemocratie wordt niet gehanteerd. Bottom up in plaats van top down, samen met bewoners en een transparante gemeentelijke organisatie. Deel II van de Nota Zandwegen illustreert de top-downbenadering. Bewoners worden niet meegenomen in de voorgestelde periodieke schouwen. Enkele evaluaties in het veld illustreren het belang om wél bewoners te betrekken bij de schouw. Juist bij het beheer van bermen en zandwegen is de inbreng van bewoners cruciaal. Zij kennen de specifieke omstandigheden en helpen mee om bermen te beschermen en zandwegen begaanbaar te houden (bijvoorbeeld door het graven van afvoergeulen). Er is geen verwijzing naar deze eerder gedane voorstellen/afspraken.
- Met de inspraakreacties op het concept van de Nota Zandwegen is te weinig gedaan. De teneur is: Stadsbeheer doet het onderhoud en doet dat goed volgens normen en methoden die niet ter discussie staan. Als u klachten heeft kunt u die indienen bij het [Meldingen Loket](#). Dit loket leent zich echter niet voor het aan de orde stellen van structurele fouten. Overigens

is dit een reactieve wijze om onderhoud te plegen. En dat zou proactief moeten. Kost minder tijd en dus ook minder geld.

3. Verschillende aspecten van het beheer worden uitbesteed aan aannemers die het gebied niet kennen.

- aannemers komen van ver, Friesland, met soms werknemers die zelfs geen Engels spreken
- uitvoering van taken die nutteloos lijken (bladblazen in de Appelbergen, bushmaaien rond bordjes die staan in een bloemrijke akkerrand)
- de principes van ecologisch bermbeheer langs zandwegen worden niet altijd gevolgd (klepelen of bushmaaien van berm en maaisel laten liggen, maaien op verkeerde tijdstip, alles maaien i.p.v. een deel, enz.)

4. Definitie van het zand op de zandwegen ontbreekt

- De nota gaat niet in op de specifieke omstandigheden van de leembodems op de Hondsrug. De zandwegen waren in het verleden stabiel door het hoge percentage leem in het zand.
- Het woord 'zand' komt meer dan driehonderd keer voor, maar nergens wordt gedefinieerd wat zand is. Er zijn tientallen soorten zand. En juist het verkeerde zand is bij het groot onderhoud gebruikt (uiterst fijn stuifzand). Dat heeft de vele problemen veroorzaakt: modderpoelen als het regent, onaangenaam stuifzand in droge perioden. Op enkele wegvakken moet dit worden hersteld, anders blijft dit probleem ieder jaar terugkomen.

5. Voorgestelde strategie voor 'gedragsverandering' is halfslachtig

- De gemeente wil gemotoriseerd verkeer ontmoedigen, maar nergens staat hoe ze dat denkt te bereiken: "*We zetten in op een gedragsverandering*".
- Concrete maatregelen om wegvakken voor auto's af te sluiten waar dat nodig is worden niet genomen omdat dit (juridisch?) niet zou kunnen. Daarbij wordt voorbij gegaan aan de reeds bestaande afsluitingen zoals op de Hoge Hereweg. Natuurlijk is dat wel mogelijk op wegvakken waar geen mensen wonen.

6. Gebruikte referentiebeelden geven een onrealistisch en verkeerd beeld

- Hoe het fout kan gaan wordt geïllustreerd bij het hanteren van referentieplaatjes voor beeldkwaliteit (blz.23). Er worden niveaus van onderhoud aangegeven op een schaal van A+, A, B, C, D. A+ staat voor 'zeer goed' en D voor slecht. Als er begroeiing op een zandweg aanwezig is (C of D), is dat dus 'slecht' volgens Stadsbeheer. Terwijl de begroeiing het zand juist vastlegt waardoor de weg beter begaanbaar is en schuilplaatsen biedt voor insecten. Het probleem is eerder omgekeerd: hoe krijgen we weer wat begroeiing terug op de veel te brede zandstroken langs de rijbanen

Bovenstaande punten illustreren dat Deel II van de Nota betere uitwerking moet krijgen.

SLGH heeft sinds het gesprek met wethouder Broeksma (november 2020) over de Nota [Zandwegen in Haren](#) en de presentatie aan de raad op 1 september 2021 in constructief overleg geprobeerd een bijdrage te leveren aan een beter en geïntegreerd beheer van zandwegen en bermen. Helaas moeten we vaststellen dat we weinig zijn opgeschoten. De toestand van de zandwegen en bermen is achteruitgegaan.

Wij verzoeken de raad:

1. De Nota Zandwegen deel II aan te houden totdat nadere overleg heeft plaatsgevonden over geïntegreerd beheer van bermen en zandwegen;
2. Een brede overleggroep in te stellen met vertegenwoordigers van aanwonenden, de Stichting Landelijk Gebied Haren, de Werkgroep Biodiversiteit, Stadsbeheer en de gebiedswethouder en/of wethouder verantwoordelijk voor beheer van bermen en zandwegen.

Met vriendelijke groet,

• **Begroeiing;**
De hoeveelheid begroeiing op of naast de rijbaan, hoe meer dat is, hoe groter het risico wordt op ongevallen.

A*	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid	Er is weinig onkruid	Er is een beperkte mate onkruid	Er is redelijk veel onkruid	Er is veel onkruid
Bedekking 0% per 100 m ²	Bedekking 5% per 100 m ²	Bedekking 20% per 100 m ²	Bedekking 35% per 100 m ²	Bedekking > 35% per 100 m ²
Aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 0 stuks	Aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 5 stuks per 100 m ²	Aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 20 stuks per 100 m ²	Aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm 30 stuks per 100 m ²	Aantal stuks onkruid hoger dan 20 cm > 30 stuks per 100 m ²

Namens de Stichting Landelijk Gebied Haren